

FAMILJU- ÍSKOYTIÐ IKKI NÓG MIKIÐ

- Sjálvandi ger familjuískoytið mun, men tølini hjá okkum benda á, at tað er ikki nóg mikið, sigur Djóni Ejdesgaard, aðalskrivari í Barnabata

MILDRIÐ JACOBSEN
MILDRIÐ@SOSIALURIN.FO

Serliga familjuískoytið, sum verður latið barnafamiljum við lágum inntøkum, er ikki nóg mikið til at lyfta barnafamiljurnar upp um markið fyri at vera í fátækkraváða.

Sambært aðalskrivaranum í Barnabata, Djóna Ejdesgaard, er tað einki, sum bendir á, at serliga familjuískoytið, ið hevur verið latið barnafamiljum við lágum inntøkum seinastu tvey árin, er nóg mikið til at fáa familjurnar burtur úr fátækkraváðanum.

- Sjálvandi ger serliga familjuískoytið mun, men tølini hjá okkum geva onga ábending um, at tað er nóg mikið, sigur Djóni Ejdesgaard, aðalskrivari í Barnabata.

Av teimum 255 umsóknunum, sum Barnabati hevur fingið um jólahjálpi í ár, eru 96 umsóknir frá barnafamiljum, ið fáa serliga familjuískoytið, men sum kortini framvegis eru í fátækkraváða. Í fjør vóru tær 99 í tali.

Higartil í ár hava einar 250 familjur fingið serliga familjuískoytið. Av teimum eru 103 familjur, har lestrarstuðul er partur av inntøkugrundarlagnum.

Familjuískoytið til stakar uppihaldarar við einum barni er 18.000 krónur um árið og 5.000 krónur fyri hvørt barnið afturat. Til pør við einum barni verða 22.000 krónur latnar um árið og so 5.000 krónur afturat fyri hvørt barnið.

Fult ískoyti verður latið stökum, sum hava minni enn 200.000 krónur í inntøku um árið. Ískoytið lækkar stigvíst, so hvørt

sum inntøkan hækkar.

Inntøkumarkið fyri at fáa fult familjuískoyti hjá pørum við børnum verður hækkað 1. januar í 2018. Trivnaðarnevndin hevur lagt álit fyri lögtingið um at hækka inntøkumarkið upp í 280.000 krónur um árið. Víst verður á, at bert ein lítil partur av teimum, sum hava fingið serliga familjuískoytið í ár, eru pør, og fyri at bóta um korini hjá lágløntum pørum við børnum skal inntøkumarkið hækkað upp í 280.000 krónur.

Lógin um serliga familjuískoytið kom í gildi í 2016. Endamálið við lógini er at bóta um figgjarligu korini hjá barnafamiljum við lágum inntøkum og harvið minka um barnafátækadømið í Føroyum.

Fátækadømi:

FÁTØK BØRN EIN SERLIGUR TRUPULLEIKI

Tvey ymisk hugtøk verða nýtt, tá tosað verður um fátækadømi. Tey eru absoluttur og relativt fátækadømi. Absolutt fátækadømi merkir, at ikki er ráð til grundleggjandi ting, so sum tak yvir høvdið, mat og reint vatn. Relativt fátækadømi merkir, at ein hevur eitt stað at búgva í, mat og klæðir, men tað eru nógv minni peningur til taks enn hjá øðrum familjum.

At liva í fátækadømi hevur stóra ávirkan á børn og á vaksin.

Í innganginum til álitid "Eitt føroyskt fátækramark" stendur soleiðis:

"Eitt lív í fátækadømi hevur stórar avleiðingar – ikki bara fyri tann einstaka, men eisini fyri samfelagið. Fátækadømi ávirkar avrik hjá børnum á útbúgvingarøkinum og harvið eisini møguleikarnar hjá hesum børnum seinni í lívinum. Kanningar í øðrum londum vísa, at børn, ið vaksa upp í fátøkum familjum, hava verri útlit seinni í lívinum at fáa arbeiði ella at fáa eina útbúgving enn børn, ið vaksa upp í familjum, sum eru figgjarliga væl fyri.

Fortreytirnar hjá hesum børnum at blíva vælvirkandi samfelagsborgarar eru sostatt ikki eins góðar sum hjá øðrum børnum, og tað hevur samfelagsligar avbjóðingar við sær á fleiri økjum.

Gransking í øðrum londum vísir eisini, at fólk við lágum inntøkum hava vánaligari heilsustøðu enn onnur. Heilsuverkið brúkar lutfalsliga fleiri ressursir upp á hendan bólk, enn upp á borgarar annars, og fólk við lágum inntøkum hava lægri livialdur.

At børn uppliva fátækadømi er ein serligur trupulleiki - bæði fyri samfelagið og fyri børnini sjálvi, sum eru rakt av fátækadømi í mun til vaksin, sum uppliva fátækadømi. Fyrst og fremst hava børnini ikki møguleika sjálvi at gera nakað við støðuna og at koma sær burturúr fátækadømi. Hjá vaksnum er tað serliga langtíðar fátækadømi, sum hevur langtíðar árin, men kanningar vísa, at hjá børnum kann eisini stuttíðar fátækadømi hava ávirkan á livikorini seinni í lívinum. Tað er ein røð av ymiskum viðurskiftum, sum hava ávirkan á framtíðarútlitini hjá børnum, so sum sosialar- og mentanarligar ressursir hjá foreldrum, og hvussu foreldur raðfesta sínar ressursir og annað. Tað kann ikki sigast eintýðugt, hvat ávirkar hvat, men greitt er, at avmarkað figgjarligar ráðarúm er eitt týðandi element. Tað vil siga, at umframt menniskjansligu atlitini eru eisini orsökir at siggja fyrirbygging av fátækadømi sum eina iløgu fyri samfelagið."